

Inleiding

Tegenwoordig bestaat de opvatting dat het expressionisme in de architectuur een weliswaar kurieuze, maar toch doodlopende richting was, die de ontwikkeling van de moderne architectuur eerder belemmerde dan ertoe bijdroeg. De vertegenwoordigers van deze richting worden niet zelden beschouwd als "weltfremde" fantasten, waarvan de meeste ontwerpen noodzakelijkerwijze ongebouwd moesten blijven.

Deze opvatting is begrijpelijk in het licht van de duidelijke polarisering die in Nederland optrad tussen het expressionisme en het functionalisme (de groep rondom het tijdschrift "Wendingen" kontra "De Stijl"). In Duitsland echter was het expressionisme bijna zonder uitzondering een essentiële fase in de ontwikkeling van de vooraanstaande vertegenwoordigers van het latere functionalisme. Dit blijkt o.a. duidelijk uit de ontwerpen van Mies van der Rohe voor een glazen torengebouw (1919) en het gedenkteken voor Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht (1926), bij Walter Gropius het monument voor gevallenen in Weimar (1922).

Het oeuvre van Hans Scharoun is in dit verband zo interessant omdat hij een van de weinige architecten is die steeds de dogmatische principes van het Bauhaus afwees, en een uit het expressionisme voortkomende "organische" architectuur heeft ontwikkeld.